САНА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ УЛУУЬУН ХАҺЫАТА

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 65 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 126 (8234). ☆ 1997 сыл сэтинньи 11 күнэ. Оптуорунньук. ☆ Сыаната—1084 солкуобай.

УЛУУС МУННЬАҒЫН XIV СЕССИЯТА

Сэтинньи 6 күнүгэр Улуус Мунньаҕын XXIV сессията буолла.

Сессияҕа бастакынан улууска шибэин атыылыыр быраап иһин ставкалары олохтооһун бөҕөтө көрүлүннэ.

Иккис бөлөхтөрүнэн Улуус Мунньаҕын депутаттара Портнягин Н. В. уонна Пудов Е. В. сайабылыанньалара көрүлүннэ. Сайабылыанньалаахтар улуус тас өттүгэр атын үлэҕэ кииннэнэн депутатскай үлэбиттэн босхолоох диэн көрдөһүүлэрэ ылыллан, боломуочуйалара уһулуннэ. Барбыт депутаттар оннуларыгар быыбар болдьоно.

Үсүһүнэн учаастаактааҕы быыбар комиссияларын составтарын бигэргэтиэ.

Төрдүһүнэн «Илларионов Афанасий Петрович кандидатуратын М. К. Аймосов аатынан Государственнай бириэмийэҕэ түһэрэр туһуран» бөлөхтөрүн көрүлүннэ. Депутаттар А. П. Илларионов Саха Республикатын государственнайын бөҕөргөтүүгэ киллэрбит кылаатын учуоттаан, иннинэ бу бириэмийэ аналлара сөптөөҕүн бэлиэтэйэллэр, бир сааһаран ходатайство түһэрөргө куолаталыылар.

Об установлении ставок на право торговли пивом

В связи с внесением изменения в Правила розничной торговли алкогольной продукцией на территории РС(Я), утвержденный постановлением Правительства РС(Я) от 19 мая 1997 года № 203, XIV сессия Улусного Собрания РЕШАЕТ:

1. Установить в улусе ставки сбора на право торговли пивом в размере:

—50-кратном минимальной месячной оплаты труда в год, осуществляющие торговлю в постоянных торговых точках;

—5-кратном минимальной месячной оплаты труда за день торговли, осуществляющим торговлю с временных торговых точек.

2. Плательщиками сбора за право торговли пивом являются все предприятия и организации независимо от организационно-правовых форм, форм собственности и физические лица, осуществляющие предпринимательскую деятельность без образования юридического лица через постоянные точки (магазины, столовые, кафе) и в порядке свободной торговли.

Улуус Мунньаҕын депутаттара Портнягин Н. В. уонна Пудов Е. В. сайабылыанньаларын туһунан

Улуус Мунньаҕын председателэ Саргыдаев А. Р. депутаттар Портнягин Н. В. уонна Пудов Е. В. сайабылыанньаларын туһунан иһитиннэриитин дьүүллэһэн баран, Улуус Мунньаҕын XIV сессията БЫҺААРАР:

Улуус Мунньаҕын депутаттара Портнягин Н. В. уонна Пудов Е. В. улуус территориятын тас өттүгэр барбыттарынан, «Саха Республикатыгар Улуустаааҕы, Куораттааҕы (республикатааҕы суолталаах куораттааҕы) Мунньахтар депутаттарын анал структуратын туһунан» Сокуон 4 №-дээх статьятыгар олоҕуран, депутатскай боломуочуйаларын тохтоторго.

Чурапчытаааҕы 33 №-дээх уокуруктааҕы быыбардыыр комиссия (преде. Монастырев В. М.) «Государственнай былаас олохтоох бөрөхтөбиттэллээх органнарын депутаттарын уонна олохтоох дьаһалталар баһылыктарын быыбардарын туһунан» «Саха Республикатын Сокуонугар сөп түбэһиннэрэн, 27 №-дээх Чараанааҕы уонна 28 №-дээх Новгородовтааҕы быыбардыыр уокуруктарга бу дьыл ахсыннаах 28 күнүгэр барбыт депутаттар оннуларыгар Улуус Мунньаҕын депутаттарын быыбарын үрдүк тэрээһиннээхтик, ирдэниллэр көрдөбүллэри толору тутуһан ыытарын сорудахтыырга.

Соторутааҕыта буолбут дьиэ кэргэн специалистарын уонна дьаһалталар социальнай бөлөхтөрүнэн дьарыктанар үлэһиттэрин сүбэ мунньахтара буолан заста.

Улуус дьаһалтатын баһылыгын социальнай бөлөхтөргө солбуйааччы Е. Н. Ермолаева улуус билигин социальнай-экономическай балаһыанньатын билиһиннэрдэ, саха тэриллибит дьиэ кэргэн политикатын уонна социальнай көмүскэл управлениета хаанньа хайыстаанан үлэлиэхтээҕэр сорук туруорда. Биллиэн эбэтэ сарбыйыылар республикаҕа үп-харчы тиийбэтиттэн, экономиялыыр сыалтаах ыытыллалларын быһаарда. «Маны тэриллэлэр салаатааччылара, сарбыйыыга түбэспит дьон таба өйдөөхтээхтэр. Үлэһиттэри уурбатыыга, биллэн турар, тутаах, сүрүн специалистары тумна сатыыбыт. Ол курдук үөрэх систематыттан 131 сарбыллыбыттан учууталлар, интэриэннэр барыа кэриэтэ үлэлэрбитэр хаалыллар», —диэтэ кини.

—Биһиги управлениебыт структура уларытыллан саҥалыы тэриллиннэ,—диэтэ үөһэ ахтыллыбыт управление начальника С. И. Никитин. —Урукку хас да отдел холбоһон бир буоллубут, онон үлэбит-хамнаспыт даҕаны кэмэтэ. Улууспутугар олорор хас бөһиис киһи биһиги управлениебытын кытта алтыһар. Чинчэтиниэн (босхо оҥоҥон) 6000 кэриинэ киһи туһанар. Бу сыыппарабыт улахана биһиэхэ атын улуустарга суох категория— хоту көһөрүллүү ыытыылаахтара баалларынан быһаарылларын. Биһиги улуус, иэйиилэктэр салалталарын кытта ыкса сибээстээхтик үлэлиэхтээхпит, чинчэтиниэн туһаныыга тахсар сокуоннары тутуһуннара сатыахтаахпыт. Управление үлэтигэр программа оҥостон көмүскэтэ, иннинитин маҥан салайтарыахпыт. Инбалит оҕолорго аналлаах реабилитационнай кииннэри астарар быдаанныахпыт, кырдьаҕастар дьиэлэрин үлэлэтэбит. Билигин кэмнэ уу харчынан төлөбүр ыараабытынан, табаарынан, бороодуктаннан аахсары үөрэтэ сылдьабыт.

Пенсионнай сулуусна үлэһитэ Н. Д. Драгунова пенсиялы төлөөһүнгэ уларытымлар тустарынан кэпсээтэ. Мунньах ыытылаахтара, бу бөлөхтөрүс элбэх киһини таарыйарынан, кинилэн үгүс ыйытыылары биэрэн чопчу эппиэттэри ылылар.

Эмиэ бу управление иһинэн киирэр кырдьаҕастар сибээстэрин председателэ Л. Д. Варашкова Дьокуускай куоракка үлэлиир бир дойдулаахпыт А. И. Поисеева ыытыытынан киирэн опыт атастаһан кэлбиттэрин кэпсээтэ. Кини 8 отделлаах, 31 үлэһиттээх бу социальнай харалта сулууспатын үлэтэ бир сыалга сүрүннэммитин, чопчуламмытын бэлиэтэйэтэ. Общественнай тэриллиилээх кулууптары, араас фондалары кытта ыкса сибээстэһэн үлэлиллэр эбит. Кинилэр бир уратыларынан тэриллэлэри кытта хардарыта аахсыыны олохтообуттара буолар.

Ахсынньы 1 күнүгэр диэри «Сана олохха» уонна республика хаһыаттарыгар, сурунаалларыгар нэһилиэктэринэн, тэрилтэлэринэн, биирдиилээн дьонунан сурутууну ыытабыт.

ТИЭТЭЙИҢ!

«САҤА ОЛОХ» редакционнай-издательскай холбоһук.

СУРУТУУ СЫАНАТА

«Саҥа олох» редакционнай-издательскай холбоһук улуус олохтоохторугар 1998 сыл бастакы аҥарыгар маннык хаһыаттарга уонна сурунаалларга ЧЭПЧЭТИЛЛИБИТ СУРУТУУНУ ыытар:

Хаһыаттар

«Саҥа олох»—74400 солк.

«Саха сирэ»—180000 («Союзпечать» отделениетыгар сурутуута 199900).

«Якутия»—180000 (199900).

«Сахаада»—86000 (96000).

«Кэскил»—22000 (30000).

«Забота» («Арчы»)—35000 (42000).

«Учительский вестник»—17000 (26010).

«Учуутал аргыһа»—17000 (26010).

«Кыым»—70000 (81780).

«Якутские ведомости»—90000 (107280).

«Юность севера»—22000 (30000).

Сурунааллар.

«Чолбон»—90000 (99600).

«Полярная звезда»—76000 (84000).

«Далбар Хотун»—38000 (48000).

«Чуораанчык»—42000 (54400).

«Колокольчик»—42000 (54400).

РЕСПУБЛИКА ПАРЛАМЕНА ХАЛЫДАХ БУОЛУОХТААҒЫЙ?

ДЬОКУУСКАЙ. Сэтинньи 4 күнүгэр Гуманитарнай чинчийии институтун мунньахтыыр саалатыгар буолбут «Кустук» «төгүрүк остуол» «Парламент ыытыара: XXI үйэҕэ үктэнээри туран» диэн темаҕа анаммыт. Итиннэ Государственнай Мунньах (Ил Түмэн) депутатыгар кандидатынан туруоруллубут дьон итиннэ араас кэмнэ республикаҕа ыытыллыбыт үрдүкү органын салайбыт Александра Овчинникова, Евдокия Горохова, Люция Григорьева кыттыыны ылылар. Дьүүллэһиигэ аан бастаан күрэстэһиилээх төрүөх барбыт 12-с ыытыылаах республика Үрдүкү Сэбиэтин депутата Василий Власов эмиэ сырыытта. Кини саҥаатынан, буоларыгар гуманитарнай бырааптаах, бир түһүмэҕинэн ыытылларын быһыытынан, араас көҥүллүбэтэх өрүттээх буолуон сөп.

Бөрөхтөбиттэллэр палаталарыгар депутатка кандидат Михаил Федоров этэринэн, саҥа парламент общественнай дьыстия механизмын уонна сокуону таһаарарга көҕүлээһин өйдөбүлүн быһаарыахтаах. Атыттар саналаарынан, парламенттаа бэйэ интэриэһин көмүскэһии суох буолуохтаах, итиннэ профессионалдар эрэ үлэлиэхтээхтэр. Билигин депутат Манар Яковлева республика парламена киниитин 12 киһиттэн элбэҕэ суоҕа, РФ сокуоннара быһаччы дьайалларын быһыытынан, парламент сокуону оҥорор үлэтэ биллэрдик аҕыйыаҕа диэн сабаҕалаабыта оҥордо.

СИА.

Сыал-сорук туруоруннулар

Үлэ-хамнас тэрээһиннэригэр, иннинэ соруктарга саҥа атастаһыытыгар кырдьаҕастары көрөр-харайар кинин директора М. М. Попов кырдьаҕастар дьиэлэрин үлэлэтиигэ, итиннэ олороччулары көрүүгэ-харайыыга бу сылга 1 млрд. 330 мил. солк. бюджекка бигэргэмэҥнэтин, ол эрээри итиннэ үптэн ангара да бэриллибэтэҕин туһунан этэ. Транспорт суоҕунан, бензин ылынарга харчы тиийбэтиннэн, иҥэр ууларын, аҥыр астарын чаһылкай дьоҥҥоору кэпсэтэн тиэйтэроллорун, иннинитин маҥнык быһыы салаҥанара табыллыбатын бэлиэтээтэ.

Управление үлэтэ кэнээбэтиннэн, албах сырыыйан, тиэйэр таһар үлэлэр оҥоһуллуохтаахтарынан, кинилэри транспорынан хааччыйар наадатын туһунан кырдьаҕастар сэбиэтэрин чилиэнэ М. М. Трофимов этэ, улуус дьаһалтатыттан бу бөлөхтөрү түргэнник быһаарыллыннарыгар туруоруста.

Инбэлиттэр обществоларын председателэ Никитин В. П. бэйэтин этиитигэр тэрилтэ салайааччыларыа сорох түбэлтэҕэ кырдьаҕастар, инбалиттэр көрдөһүүлэриигэр, кинилэр ыытыллаларыгар көҥүннүк сыһыанаһалларын бэлиэтээтэ, чинчэтиниэн туһаныллыбыта кэмигэр көҕөрүллэн испэтин кириитиилээтэ.

Пенсионнай управление үлэһитэ Ефимова М. И. маннык мунньахтарга тэриллэлэр салайааччыларын сырытыннарары туруоруста, дьону кытта биирдиилээн үлэлэһии бөлөхтөрүгэр тохтоото.

Сүбэ мунньах иккис чаһыгар секцияларынан **арахсан семинар ыытылынна.**

А. СЛЕПЦОВ.

Ахсынньы 28 күнэ — СР Государственнай Мунньаҕын (Ил Түмэн) депутаттарын быыбардыыр күн

ЭБИИ ҮС КАНДИДАТ ТУРУОРУЛУННА

Бу күннэргэ СР Государственнай Мунньаҕар (Ил Түмэнгэ) депутакка кандидаттары туруоруу салҕа-нар.

«Чурапчытааҕы агроснаб» АО үлэһиттэрин уоп-сай мунньаҕар СР Государственнай Мунньаҕын (Ил Түмэн) Республика палататыгар депутакка канди-датынан Саргыдаев Анатолий Романович аата аат-танна.

Саргыдаев А. Р. кандидатуратын өйөөн тыл эт-тилэр: Филиппов В. Н.—«Агроснаб» АО директора, Игнатьев С. Н., Диодоров В. Н.—бу тэрилтэ үлэ-һиттэрэ.

«Кэскил» уһуйаан коллективын уопсай мунньаҕар эмиэ бу кандидатура депутакка кандидатынан ту-руоруллунна.

Саргыдаев А. Р.—1952 с. төрүөх. Улуус Мун-ньаҕын председателэ. Чурапчы сэдиэнньэтин дьа-һалтатын баһылыга.

Д. П. Коркин аатынан Чурапчытааҕы республи-канскай спортивнай орто интернат-оскуола коллек-тиба бэйэтин мунньаҕар СР Государственнай Мун-ньаҕын (Ил Түмэн) Республика палататыгар де-путакка кандидатынан **Гуляев Михаил Дмитриевиһи** туруорда.

Бу кандидатураны өйөөн Постников К. С.—Д. П. Коркин музей-дьиэтин директора, Дьяконов В. С.—спортивнай оскуола методиһа, Кычкин Н. Н., За-харов К. Н.—тренердэр. Шадрина В. П., Ефимов П. Д., Егоров Е. Т.—учууталлар, Филатова В. В.—врач, Малышева—повар тыл эттилэр.

Гуляев М. Д.—1956 с. төрүөх. Д. П. Коркин аа-тынан республиканскай спортивнай орто интернат-оскуола директора.

Хоптоҕо нэһилиэгин Мэлдьэхси бөһүөлэгин олох-тоохторо СР Государственнай Мунньаҕын (Ил Тү-мэн) Республика палататыгар депутакка кандида-тынан **Посельская Наталья Семеновнаны** туруорду-лар. Киниэ кандидатуратын өйөөн тыл эттилэр: Ели-сеев Н. П.—баһылыгы хаһаайыстыбатын чилиэнэ, Посельская Т. Г.—пенсионерка.

Посельская Н. С.—1946 с. төрүөх, Дьокуускай-дааҕы хореографическай училище директора, СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ.

«СО» корр.

БОРИСОВ Е. А. КАНДИДАТУРАТЫН ӨЙӨӨТҮЛЭР

Чурапчы улууһунааҕы потребсоюз үлэһиттэрин уопсай мунньаҕар СР Государственнай Мунньаҕын (Ил Түмэн) Республика палататыгар депутакка кан-дидатынан туруоруллубут **Борисов Егор Афанасье-виһы** өйөөһүн туһунан боппуруос көрүллүннэ.

Улпотребсоюз бырабылыанньатын председателэ Г. С. Платонов депутакка кандидаттары туруоруу балаһыанньатын билиһиннэрдэ, кандидатынан ту-руоруллубут Борисов Е. А. олоҕун, үлэтин туһунан кэпсээтэ.

Бырабылыанньа председателин техническэй боп-пуруостарга солбуйааччы Попов Е. П., киин бакаэ-рия сэбиэдиссэйэ Новгородов С. С., соҕотуопка от-делын начаалынньыга Романова Т. И., 1 №-дээх ма-ҕаһыын сэбиэдиссэйэ Городецкая Е. Ф., Сылаҥ сельпотун председателэ Пермякова Г. Ф. Респуб-лика палататыгар депутакка кандидатынан турбут Борисов Е. А. кандидатуратын өйөөннөр тыл эт-тилэр.

Мунньах кандидатураны биир санаанан өйөөтө.

«СО» корр.

КИҺИ ТЫЫННААҔАР СЫАНАЛАНАРА ОРДУК

Бэһи барахсан бэйэтин мутугунан быраҕар му-сур уйэтигэр дьон-сарга туһугар туһалаахтык үрү-ҥ-тарбахтан үлэлээбититтэн, үгүөҥ оҥорбутут-тан ордук махталлаах дьыала, чиэс туох баар буо-луон сөбүй? Мин бу суруйуубар итинник дьоннор-тон биирдэстэрин — Хоптоҕо нэһилиэгин биир ытык-таах-убаастанар киһитин, хоту көһөрүллүү кыт-тыылааҕын М. П. Луковцев туһунан кэпсиэхпин баҕарабын.

1949 с., оҕолорго дьону тэрийэр, түмэр дьоҕур-даах эдэр киһини таба көрөннөр, Мэхээлэни Халаар бөһүөлэгин «Коммунизм» колхоһун бирикээдьиирин-эн талбыттара. Михаил Петрович оти курдук кол-хоз хонуутун бирикээдьиирин тахаарыылаахтык үлэлээбитэ. Бу кэмнэргэ нэһилиэк икки колхоһа холбоһон Үрүҥ Күөлгэ киинэммиттэрэ. Бөһүөлэ-ги тутууга үгүс сыралаах үлэни көрсүбүттэрэ. Ол курдук, оскуоланы, кулуубу, балыыһаны уонна кол-хоз хотоннорун олорор дьиэлэрин тутууну таһынан об-щественнай сүөһүгэ анаан хотоннору, саһыл иитэр фермата тутуу элбэх үлэни, күүһү түмүүнү, тэрээ-һини эрэйэрэ. Итинно Михаил Петрович, хоһуу би-риһээдьиирэ буоларын быһыытынан, туох баар дьо-ҕурун ууран үлэлээбит үтүөлээх.

Кини, колхоз салалтата күнду түүлээҕи иитии саҥа салаатын итэҕэйэн, 1958 сылтан 1962 сылга диэри Бырыска тутуллубут саһыл фермытыгар үлэ-лээбитэ. Манна даҕаны сатабыллаах, кыһамньыты-нан кырымахтаах хара саһылы тэгэ күөх кырсаҕа уонна норкаҕа тиийэ күнду түүлээхтэри иитиини сайыннарбыта, ферма колхозка үгүс дохуоту кил-лэрэр салаатынан буола сылдьыбыта.

М. П. Луковцев 1962 сыллаахтан бөдөҥсүйбүт Эрилик Эристиин аатынан колхоз Хоптоҕотооҕу учаастагын старшай бирикээдьиирэ, онтон 1975 сылтан 1984 сылга диэри совхоз Хоптоҕотооҕу от-делениетын управляющайынан, итиэтэн салгыы 1992 сылга диэри отделение кыладыапсытынан, фуражирынан үлэлээбитэ. Бу кэмнэр устатыгар тө-һө-хачча үлэ-хамнас барбытын эридьиэстиир эбиттэ буолар, уһун-киэҥ суруйуу наада. Михаил Петро-вич тыа хаһаайыстыбатын эриирдээх-муокуурдаах

1949 сылтан 1992 сылга диэри энкилэ үөтүгэр 1949 сылтан ордук нэм устатыгар колхоз, суох үһэ анаарыттан ордук үлэлээбит киһи совхоз сайдарын туһугар үлэлээбит киһи ... тэрийээччи.

Өрүүтүн дьон-сэргэ ортотугар турбут биир тарбахха баттанар баһыытыынан туруулаһыт биир сиргэ 53 сыл үлэлээбит салайааччы буоларын биир сиргэ 53 сыл үлэлээбит ... туоһулуур дии саныыбын. Ити соҕуһар стаһа даҕаны туоһулуур дии саныыбын, Хоптоҕо отде-

Совхоһунан олорон үлэлиир сахха Хоптоҕо отде-лениета, киин отделение сиэриэн да, үрдүк көр-дөбүлгэ туруоруллан үлэни-хамнаһы ыытара, Маҥ-һа тыа хаһаайыстыбатын бары салааларыгар кэриэ-тэ производство бастыҥ-маяк дьоннорo ииттилэн Эрилик Эристиин аатын тахсыбыттара. Бу сылларга Эрилик Эристиин аатын аһан, Россияҕа, Союзка даҕаны совхоз республиканы аһан, Россияҕа, Союзка киэн совхоз республикаҕа бастыҥ үлэлээх совхоз буолбутун тийэ баллар бастыҥ үлэлээх совхоз буолбутун Маҥ-үүсэр билэр да, истибит да буолуохтаахтар. Маҥ-на бу биһиги Михаил Петровичтың курдук орто салайааччылар кыттыыларын киллэрбит өлүөс кылаатта-ра кырата суох.

Биһиги улууспут малдьы кураанныырыгар ааккт киирбит улуус. Ордук 1978 сылтан арыталлаан кэлитэлээбит, дойду сиригэр от аанньа үүммэтэх кэмигэр дьылларыгар Михаил Петрович общественнай сүөһү аһылыгын баламнаһыныгар оттуур сири сулууга совхоз бөрүстээбиттэрин быһыытынан рес-публика оройуоннарынан элбэхтэ тиэстибитэ, кэл-битэ-барбыта. Аны онно соҕотуопаламмыт, атыы-лаһыллыбыт оту ыраах оройуоннартан аҕалыыга ... тэйиҥ-таһым түбүгүн-садьыгын эбэн кэбиһиҥ...

Ити курдук бочуоттаах сыаналаныгыгар тахсар диэ-ри М. П. Луковцев олорбут олоҕо, үлэлээбит үлэ-тэ бүтүннүүтэ тыа сирин дьонун олоҕо тупсарыгар, колхоз, совхоз чэчирин сайдарыгар, баайа-дуола хаҥыырыгар анаммыта. Киһи үлэлээбит үлэтэ, үтүө-ньеөтө тыыннааҕар чиэстэнэрэ, сыаналанара ор-дугун улууc салалтата болҕомтоҕо ылыан сөп этэ.

Дмитрий ДЬЯЧКОВСКИЙ.

Хоптоҕо.

ОҔО БАСТЫҤ ДОҔОРО

Чуораан чугдаарар, саҥа уруок саҕаланар. Оҕо-лор үгэстэринэн, кыһыла уйатын тоҕо тарпыттыы, айдаан-күүгэн буолан кылааска кутулла туһаллар.

—Оҕолоор, бүгүҥҥү уруокка айылҕа дьикти кис-тэлэҥнэриттэн биирдэстэрин кытта билсиһиэхпит,—диэн уруугун нэҥыллык-холкутук саҕалыыр «Бэ-чуот Знага» орден кавалера, Г. П. Башарин аатынан Сылаҥ орто оскуолатын үрдүк категориялаах физика учуутала У. Н. Протодьяконова.

Ульяна Николаевна 26-с сылын эдэр көлүөнэни үөрэтиигэ-иитиигэ үлэлиир. Төһөлөөх элбэх оҕоҕо физика уустук өйдөбүллэрин дириҥник иҥэрбитэ буолуой? Бу сылларга кылаас салайааччытын бы-һыытынан 5 кылааһы бүтэртэрдэ. Киниэхэ куһа-ҕан, үчүгэй оҕо диэн суох. Кыһалҕалаах, үөрэҕэр мырыттатар оҕоҕо киниэ ордук сыһыаннаах, оҕо сыыстаҕына, ситэ бэлэмэ суох кэллэҕинэ, мохпот, санаатын көтөҕөр, хайдах таба оҥорору көрдөрөр, ыйан биэрэр. Ол да иһин үөрэппит оҕолоро куруу-тун учууталларыгар кэлэллэр, сүбэлэтэллэр, суру-йаллар. Дьиктитэ баар: киниэ уолаттары кытта ор-дук тапсар, салайар кылааһа мэлдьи элбэх уолаттаах, түмсүүлээх, үлэлииргэ дьоҕурдаах, олоххо актыын-бынай позициялаах буолар. Мэлдьи үлэ үөһүгэр, оҕо аймах ортотугар сылдьарын сөбүлүүр. Сайыҥ-ҥы сынньалаҥҥа лааҕыр тэрийэн оскуоланы өрө-мүөннээбитэ, оҕолоро отчуокка концертаах тиийэн үөрдүбүттэрэ, үҥкүүлэри бэйэтэ туруорбута. Үлэтэ сыаналанан, «Социалистическай куоталаһыы кыа-йыылааҕа» знагынан наҕараадаламмыта.

Учуутал сыралаах үлэтин үтүө түмүгэ тута, бэл сыллата-сылыаннан даҕаны косто охсубат. Ыспыт сиэмэлэрэ силис тардан, силигилии үүнэн тахсарыгар кэм-кэрдии наада. Ол эрээри Ульяна Николаевна үөрэппит оҕолоруттан киниэ суолун солооччулар улууска, республикаҕа ситиһиилээхтик үлэлии сыл-лар ардыгар идэлээх дьон элбэхтэр: Макаров И. К.—«Сахаинтеррос» фирма генеральнай директора, Макаров Е. И.—«Туймаада-Инвест» директора, Яковлев Е. И.—улууc биир бастыҥ тренерэ, Беляе-ва А. Е., Башарина В. В.—учууталлар уо. д. а.

Оҕо таптала, төрөппүт махтала—бу буолар учуу-тал үлэтин үрдүк ситиһиитэ. Ульяна Николаевнаҕа төрөппүттэр истиҥ-иһирэх тылларын аныыллар. Хо-лобур: «Биһиги ыһыллаҕас, мэник оҕолорбутун дьиҥ-чахчы ис сүрэҕиттэн ылсан, ыйалии сыһыан-нааҕан үлэлээбитэ, инньэ гынан оҕолорбут иккис ийэ оҥостон, убаастааннар, бэйэ бодолорун тардыммыттара, түгэ соруйан да, үөрүүнү кытта толорол-лоро». «Оҕолорбут Ульяна Николаевнаҕа түбэһэн, сөптөөх иитиини ылбыттарыгар махталбыт муҥура суох. Үөрэхтэрин бүтэрэн олохторун суолун таба тайанан, идэлэрин талан, дьон буолуулларыгар учуу-тэллэрэ Ульяна Николаевна оруола улахан. Дьэ, бу буолар дьиҥнээх учуутал» диэн суруйаллар М. Трофимова, Е. Макарова.

Элбиих-элбэх оҕолорго
Иккис ийэбин-аҕабын,
Үчүгэй дьон оҥорорго
Өрөөбөккө охсуһабын,
Өйүм-санаам сырдык уотун,
Саамай бастыҥ нэйиилэрбин
Ордорбокко олорчутун
Оҕолорбор тиэрдэбин,

Поэт Ф. Софронов бу истиҥ-иһирэх тыллаах хо-һооно үтүөкэннээх учууталга, иитээччигэ, оҕо бас-тыҥ доҕорутар У. Н. Протодьяконоваҕа толору сөп түбэһэр.

Д. ЕФРЕМОВА.

Сылаҥ

«ДИСПЛЕЙ» САҤА ХАРДЫЫНЫ ОҤОРОР

ДЬОКУУСКАЙ. Киин куорат «Дисплей» фирмата хайыы-үйэҕэ 7-с сылын республикаҕа персональнай компьютердары аҕалыынан, олору мэктиэлиир ко-рүүнэн-истиинэн, өрөмүөннээһининэн дьарыктанар итиэннэ бэйэтин үлэтин кэҥэтэн иһэр. Президент оскуолаларыгар тэрийиллэр уонна «Интернет» системаҕа холбонуохтаах компьютер кылаастарын системаларын техническэй көрүүгэ-истиигэ уонна программанан хааччыйыыга ылан туран, «Дисплей» алтынньы бүтүүтүгэр уоһа ааттаммыт оскуолалар учууталларын саҥа техникаҕа уонна «Интернет» систематыгар үлэлииргэ үөрэтэргэ Үөрэх министер-стибатын кытта дуогабар түһэристэ. Маннык саҥа куурустар алтынньы 14-17 күннэригэр 2 №-дээх на-циональнай оскуолаҕа саҥа компьютернай техника туруоруллубут кылааһыгар хайыы-үйэҕэ ыытыллы-быттара. Кэлэр өттүгэр фирма телерадиозавод дьиэ-тигэр аналлаах кылааһы тэрийэргэ былааннанар уонна онно учууталлар идэлэрин үрдэтиннэн дьа-рыктаныаҕа. Ол туһунан «Дисплей» компьютерга отделын менеджерэ Алексей Егоров биллэрдэ.

Фирма бэйэтин үлэһиттэрэ компьютер-с сылыы «Ин-тернеккэ» үлэлииллэр, онон бу система кыаҕын үчүгэйдик билэллэр, онуоха атыттары үөрэтэргэ бэлэмнэр.

ПОЛИТИК УОННА ЛИРИК

ДЬОКУУСКАЙ. Мин хоһоону 1993—1996 сс. Сахалиҥҥа үлэлээн баран суруйбутум. Билиитин су-руйбаппын, диэтэ сэтинньи 5 күнүгэр бэйэтин айар киэһэтигэр СР Правительствотын Председателэ Ва-лентин Федоров. Бу кылгас кэм иһигэр киниэ ба-лаччa биллэр-көстөр поэт буолбут. В. Федоров (Са-халинскай) хоһоонноругар романстары ыллыыллар, айымньыларын хомуурунньуктара таҕыстылар, ки-ниэ—Россия Суруйааччыларын сойуһун чилиэнэ.

СИА.

КИҺИ УОННА СОКУОН

ХАҺЫАТ АНАЛЛААХ ТАҺААРЫЫТА

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЙ ТАҺЫММЫТЫН ҮРДЭТЭБИТ

Бэҕэһээ, сэтинньи 10 күнүгэр, сокуону, бэрээдэги араҥаччылыыр, буруйу-сэмэни оҥорооччулары утары охсуһар биһиги милициябыт профессиональнай бырааһынньыгын бэлиэтээтибит. Быйыл Россияҕа милиция төрүттэммитэ 80 сылын туолар.

Чурапчытааҕы ис дьыала отделыгар бүгүҥҥү күннээҕи туругунан 80 сотрудник үлэлиир. Онтон 30-та — офицерскай, 50-та — рядовой састаап. Эр дьону кытта тэҥҥэ бу ыарахан үлэҕэ 11 сотрудник-дьахталлар араас дуоһунастарга үлэлииллэр. Отдел хаачыстыбаннай састаабын көрдөххө, 10 үрдүк, 13 орто анал, 13 юридическай орто анал уонна үрдүк үөрэхтээх, барыта офицерскай дуоһунастаах 30 сотрудник үлэлии сылдьаллар.

Ис дьыала отделын кадрдарын сүүмэрдээн, аттаран туруоруу, кинилэр профессиональнай бэлэмнэрин үрдэтии, социальнай-правовой интэриэстэрин көмүскээһин милиция ыытар бары оперативнай-профилактическай дьаһалларын, үлэтин түмүгэр дьаһар, хаачыстыбатын үрдэтэр.

Милицияҕа саҥа үлэҕэ киирбиттэр кырата үс ый бэрэбиэркэлээһини бөлдьөҕүн ааһаллар. Бу кэмҥэ араас сулууспаларга көмөлөһөөччүлэринэн сылдьаллар, ол эрэ кэнниттэн, бары ирдэбиллэри толордохторуна, сотрудник аатын ылаллар. Салгыы 3-5 ыйдаах бастакы бэлэмнэниини Ис дьыала министерствотын Үөрэтэр киинигэр бараллар. Отделга нэдиэлэ биирдии күнэ бойобуой, служебнай эт-хаан өттүнэн бэлэмнэниигэ ананаллар. Бэйэни эт-хаан өттүнэн эрчийбэккэ эрэ үлэҕэ үтүө түмүгү ситиспэти толору өйдөөннөр, сотрудниктар нэдиэлэҕэ биирдэ спортзалга сылдьаллар, сулууспалар икки ардыларыгар араас күрэхтэһиилэр тэриллэллэр. Улуус киинин тэрилтэлэрин сааскы эстафеталарыгар, спортивнай күрэхтэһиилэргэ ситиһиилээхтик кыттыбыппыт.

Биһиги сотрудниктарбыт үлэлэрин таһынан идэлэрин, билиилэрин үрдэтэн, кэтэхтэн орто анал, үрдүк үөрэхтэри баһылыыллар. Ол курдук, РФ ИДьМ юридическай институтугар 7, гражданскай юридическайга 3 сотрудник. Москватааҕы администрирование институтугар психолог идэтигэр сокуоннай саастарын ситэ илик оҕолор буруйу оҥорууларын утары үлэлиир группа милиционера Иванова В. С., бу институт физическэй [illegible] отделениетыгар участковай көмөлөһөөччүтэ Посельская И. С. ситиһиилээхтик үөрэнэллэр.

Оскуолалар выпускниктарын милиция үлэһитэ буолуон баҕалаахтары кытта үлэлэһэбит. Эт-хаан өттүнэн сайдыылаах, үчүгэй үөрэхтээх оҕолору сылын аайы РФ ИДьМ юридическай институтун Дьокуускайдааҕы филиалыгар үөрэххэ ыытабыт. Биһигиттэн баран бу институту бүтэрбит Николай Дьячковскай үлэтин экономическай буруйдары утары охсуһар сулууспа оперуполномоченнайынан саҕалаата. Аны сайын Дириҥ орто оскуолатын бүтэрбит С. П. Кожурова бүтэрэн кэлиэ. Быйыл Чурапчытааҕы спортивнай оскуола выпускниктара Николай Алексеев, Людмила Чичигинарова бу институт истээччилэринэн буоллулар.

Иккис сылын А. П. Федоров директордаах Хатылы орто оскуолатыгар милиция анал кылааһа үлэлиир. Бу кылааһы быйыл 9 оҕо бүтэрэн, анал дипломнары тутуттара. Преподавателлэр — сотрудниктарбыт.

Милицияҕа сылын аайы саҥа үлэһиттэр бэйэлэрин баҕа өттүлэринэн кэлэллэр. Үгүс болҕомтобутун армияттан саҥа кэлээччилэргэ уурабыт. Холобур, 1992—1994 сс. Таджикистан кыраныыссатыгар ыксаллаах балаһыанньаҕа кэмигэр пограничнай сэриилэргэ сулууспалаабыт Егор Хастаев патрульнай-постовой сулууспа отделениетын командирынан үлэлии сылдьар. Ааспыт сыл бүтүүтүгэр Чечняттан сулууспалаан кэлбит бэйэбит ыччаттарбыт Гаврил Владимиров, Афанасий Попов ааспыт Милиция күнүн көрсө сотрудник аатын ыллылар.

Отдел кэми туттар бастыҥ үлэһиттэрэ, спортсменнара аҕыйаҕа суохтар. Манна старшай следователи О. Н. Федотованы, угрозыск отделениетыттан Г. Ф. Тартыевы, участковай инспектордары Сылантан Н. А. Макаровы, Болтоҥоттон Г. П. Андросовы, охрана отделениетыттан Д. А. Назаровы, дьуһуурунай көмөлөһөөччүлэрин А. А. уонна Г. В. Пестеревтэри уо.д.а. ааттыахтын сөп. Милиция үлэтигэр бүтүн олохторун анаабыт, билигин даҕаны үлэлии сылдьар майордар Н. Н. Атласовынан М. М. Макаровынан, юстиция подполковнига К. Е. Платоновынан киэн туттабыт. Кинилэр мэлдьитин бары оперативнай-профилактическай дьаһалларга, бары сулууспалар үлэлэригэр баай опыттарынан отдел общественнай олоҕор инники сылдьаллар, көмө-тирэх буолаллар, эдэр сотрудниктар ортолоругар наставник быһыытынан иитэр-өйдөтөр үлэлэри ыыталлар.

Ис дьыала отделын ветераннарыгар, пенсионердарыгар, үлэлии сылдьар личнэй састаапка тус олохторугар, сулууспаларыгар ситиһиилэри, ыарахантан саманыбат кытаанах санааны, үтүө доруобуйаны баҕарабыт.

Г. К. БАИШЕВА,
ис дьыала отделын начальнигын кадрга, личнэй састаабы кытта үлэҕэ солбуйааччы, милиции старшай лейтенана.

ЫАРАХАН БУРУЙУ ОҤОРУУ УЛААТЫЫТА ДЬИКСИННЭРЭР

Быйылгы сылга алтынньы ыйдааҕы түмүгүнэн улууска уопсайа 70 буруй оҥоһуллубутуттан 47 холуобунай дьыала көбүтүлүннэ, бырыыннаһын сидиэстийэ ыытыллыбыта. Бу сыыппараларга тэҥнээн көрдөххө, ааспыт сыл саҕаланыаҕыттан алтынньы ыйыгар диэри буруйу оҥоруу ахсаана 2 төгүл улахан этэ. Ол гынан баран, быйылгы криминальнай балаһыанньа, сүнньүнэн, буруйдар киһи олоҕун, доруобуйатын утары оҥоһуллубуттарынан уустуктардаах. Ол курдук, киһини соруйан өлөрүү түбэлтэлэрэ 1-тэн 5-кэ диэри, соруйан эчэтии түмүгэр киһи өлүүтэ 0-тан 1-гэ диэри улаатта.

Оҥу таһынан сокуоннай саастарын туола илик оҕолор бөлөҕүнэн буруйу оҥоруулара 3-тэн 13-кэ диэри, хаһааҥҥытааҕар даҕаны улаатта.

Улаханнык аһаабат тенденциялаах бастайааннай уонна олох үлэтэ суох дьон өттүлэриттэн тахсар, ити категория дьонноруунан 26 буруй оҥоһулунна. Ааспыт сылга бу 3 буруйунан элбэх этэ.

Киһини халааһын түбэлтэтэ 0-тан 2-гэ диэри улаатта. Сыыппаралар буруйу оҥоруу ахсаана аччатыллыбытын бэлиэтиллэр эрээри, хайа баҕарар түгэнигэр элбээн кэлэр кыахтаахтарын бэлиэтиир наадалаах.

Чиҥчийэн көрүү түмүгэр буруйдар 40 бырыһыаннарын арыгы иһэн турууктаах дьон оҥороллоро дакаастанна, оттон буруй 70 бырыһыанын үөрэммэт, оскуоланы быраҕыбыт, арыгыһыт төрөппүттэрдээх сокуоннай саастарын туола илик оҕолор оҥороллоро чуолкайданна. Бу биһиги өттүбүтүттэн туһааннаах үлэҕэ ыытарбытын эрэйэр.

Буруйдары оҥорууну утары, аҥардас быраабы харыстыыр органнарга эрэ сөптөөҕүнэ, улууспут дьоно бары үлэлэһэллэрэ наада.

Маннаҕы аллара нэһилиэктэринэн 1997 сыл тохсунньу ыйыттан алтынньыга диэри (1 колонка) уонна былырыыҥҥы ити кэмнээҕи (2 колонка) оҥоһуллубут буруйдар ахсааннарын таблицатын биэрэбит:

Чурапчы	64	26
Хатылы	6	12
Хахыйах	1	0
Одьулуун	12	3
Хадаар	1	0
Кыһдал	1	1
Кылаанннаах	3	2
Үрэх Күөрэ	1	0
Хоптоҕо	6	1
Мугудай	5	2
Болтоҥо	5	4
Мэлдьэхси	1	0
Сылаҥ	17	1
Бахсы	3	2
Чаҥыр	1	0
Төлөй	0	1
Соловьев	1	1
Алаҕар	0	0
Барыта	**128**	**61**

В. Г. ДРАГУНОВ,
штаб начальнига.

МИЛИЦИЯҔА—ЭДЭРДЭР

Чурапчытааҕы ис дьыала отделыгар киирэ да сылдьан, уулуссаҕа даҕаны милиция формалаах эдэр дьону, кыргыттары киһи үгүстүк көрөр. Кырдьык, отделга сылын аайы эдэр үлэһиттэр кэлиилэрэ элбээн иһэр. Кинилэртэн сорохторун көрсөн үлэлэрин туһунан кэпсиир түһэллэригэр көрдөстүм. Онно маннык хардардылар:

Иванова В. С., сокуоннай саастарын туола илик оҕолор буруйу оҥорууларын утары охсуһар подразделение инспектора, улуус биир бастыҥ волейболистката, «СахаВА» кулууп чилиэнэ, үлэтигэр хайыы-үйэҕэ ситиһиилэрдээх эдэр сотрудник:

— Бу саас муус устарга милицияҕа кэлбитим, бэс ыйыттан аттестацияны барбыт сотрудник быһыытынан үлэлии сылдьабын. Бу иннинэ Хадаар оскуолатыгар тэрийээччинэн үлэлээбитим. Саҥа үлэм олус интэриэһинэй. Үксүн ыарахан иитиилээх оҕолору кытта алтыһабын. Бу оҕолор, төһө да буруйу оҥордоллор, иннилэрин сыыһа суолга турбаттарын, туох эрэ сыаллаах-соруктаах буолалларын туһугар үлэлэһэбин. Бэйэм МГУ-га педагог-психолог идэтигэр кэтэхтэн үөрэнэбин.

Монастырёв П. Е., уголовнай розыск младшай оперуполномоченнайа, отдел биир кэми туттар, кэскиллээх үлэһитэ, эдэр ыал аҕата:

— 4,5 сыллааҕыта армия кэннэ биирдэ үөрэммит уолаттарбыныын тутуспутунан манна кэлбиппит. Үлэм сүрүн соруга дьэн буруйу арыйыы, сүппүт, өлбүт дьону көрдөөһүн. Үлэ төһөнөн ыарахан да, соччонон интэриэһинэй. Дьыала тиһэҕэр тийиэ арыллыбатаҕына, ол биһиги ситиһиибит буолбат. Кэргэним үлэм ыараханын, үгүстүк дьиэбэр суох буоларбын өйдүүр, милиция үлэһитин кэргэнин дьылҕата хайдах буолуохтааҕын толору өйдөөн турар. Кэргэн тахсарга сөбүлэспитэ. Киниэхэ улаханнык махтанабын. Отдел үлэһиттэригэр үлэлэрэ ситиһиилээх буолуутун баҕарабын, тус олохторугар — дьолу-соргуну, дьиэҕэ барыта үчүгэй буоллаҕына үлэ да таһаарыылаах.

Хастаев Е. Г., патрульнай-постовой сулууспа командира, 1992—1994 сс. Таджикистан Республикатыгар ыксаллаах балаһыанньаҕа пограничнай сэриилэргэ сулууспалаабыта:

— Бэйэм Өлүөхүмэттэн төрүттээхпин. Кыра эрдэхпиттэн байыаннай буолуохпун баҕарарым. Итиннэ тустуукаҕа олох ыарахаттарын билэрэ бэйэм тылланан барбытым. Онтон кэлэн 3 сыл моральнай сынньанан баран, син-биир байыаннай буолар баҕаттан манна кэлбитим. Милиция сотрудниктын быһыытынан үлэбин Мындаҕаайыга участковайы солбуйааччынан саҕалаабытым. Милиция оскуолатыгар үөрэххэ барарга бэлэмнэнэбин.

Протодьяконова Н. Е., следователь, отдел билиилээх, үлэтигэр ирдэбиллээх эдэр специалистарыттан биирдэстэрэ.

— Дьокуускайдааҕы тыа хаһаайыстыбатын техникумун юридическай отделениетыгар үөрэнэ сылдьан госпрактикабын бу отделга барбытым. Онтон устунан хааларга быһаарыммытым. Билигин Москватааҕы университекка юриспруденция отделениетыгар кэтэхтэн үөрэнэбин. Следователь үлэтэ болҕомтолоох буолууну эрэйэр. Элбэҕи суруйуоххун, элбэхтэ айаннаахххын наада. Үлэҥ чааһа нуормата суох, кимиэхэ даҕаны тугу да эрэннэрбэккин, дьүөгэлэргэр, дьоҥҥор, холобур.

Владимиров Г. Г., патрульнай-постовой сулууспа милиционера, Чечня сэриитин кыттыылааҕа, бу Милиция күнүн көрсө аттестацияны ааһан сотрудник дастабырынаһатын үөрүүлээх быһыыга-майгыга тутта:

— Сулууспалы сылдьан табаарыстарбыныын, Чечня сэриитигэр хомолтолоохтук өлөн туораабыт Роман Ноговицыныныын милицияҕа үлэбит буолар баҕа саналаах этибит, элбэхтик ол туһунан кэпсэтэрбит. Билигин кини баара буоллар биһигини кытта тэҥҥэ милиция сотрудниктарын аатын ылан сылдьар буолуо этэ.

Мин саҥа үлэлээн эрэр киһибин, онон үлэ ыарахаттара — иннибэр. Эдэр ыччаты милицияҕа кэлэн үлэлииллэригэр ыҥырабын.

О. ЖИРКОВА.

МАС ТАРДЫҺЫТЫГАР ЫҢЫРАБЫТ!

Сэтиннэ 21-23 күннэригэр Одьулуукка оҕолорго, улахан дьоҥҥо мас тардыһыытыгар бириҥдиэн уонна хамааннаан бастыыр иккиэ аҥаас турнир ыытыллар.

Күрэхтэһиҥ сыала-соруга:

—оҕоҕо уонна ыччатта мас тардыһыыта утумнаах дьарык буоларын көҕүтэйиҥ;

—нэйилиэк, улуус ыччаттарын чэбдик олохха уһуйуу;

—Нэйилиэктэр иккиэ ардыларыгар табаарыстыы сыһыаны үөскэтиҥ.

—Чурапчы—Таатта 49-с матчевай көрсүһүүлэригэр хамааннаны түмэн сүүмэрдээҥ.

Ыытыллар күннэрэ:

Сэтиннэ 21 күнэ—күрэхтэһээччилэр кэлиилэрэ, 5 чаастан ыйаах ыыннаныы, мандатай комиссия үөлэлиир.

Сэтиннэ 22 күнэ—сарсыарда 9 чаастан күрэхтэһиилэр.

Сэтиннэ 23 күнэ—10 чаастан күрэхтэһиилэр, финал, абсолютнай тардыһыылар.

Ыйаах ыыннара:

Оҕолорго—30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 60-тан үөһэ кг.

Улахан дьоҥҥо—56, 62, 68, 74, 82, 90, 90-тан үөһэ кг.

Кыттааччы ахсаана хааччахтаммат. Улахан дьоҥҥо 1 кг допустаах. Оҕолорго допуск суох.

Хамааннаан түмүк оҕолору, улахан дьону холлуу оҥоһуллар. Хамаандалартан усунуос—100 тыһ. солк. Абсолютнай тардыһыны 68 кг диэри уонна өйтон үөһэ.

Наҕараадалаах:

Кыайыылаахтар анал бириистэриэн, өйдөбүннүк бэлэхтэриэн, хамааннаан бастаабыттар көҥөрүллэ сылдьар кубогынан, убаһаан наҕараадаланалар.

Тэрийэр комиссия.

Туһаттан тахсыбыт, сүүрбэт туруктаах чаанынай автомототранспорт көрүүгэрин улуустааҕы ГАИ-га турбут учуотуттан уһулуу ГРАФИГА

Нэйилиэктэр	Ыйа-күнэ
Мугудай	сэтиннэ 11 күнэ
Төлөй	14 күнэ
Кылааннаах	17 күнэ
Кытаанах	18 күнэ
Сылан	21 күнэ
Түөйэ	24 күнэ
Болтого	25 күнэ.
Хатылы	28 күнэ
Чакыр	ахсыннары 1 күнэ
Хайахсыт	2 күнэ
Хадаар	5 күнэ
Мэлдьэхси	8 күнэ
Хоптобо	9 күнэ
Одьулуун	12 күнэ
Болугур	15 күнэ
Соловьев	16 күнэ
Чурапчы	нэдиэлэ төрдүс күнүн ахсын

Ирдэнилэр документтэр: 1. Транспортнай средство паспорта. 2. Транспорта бэриллибит государственнай нүөмэра. 3. Анал форманан толоруллубут сайабылыанньа. 4. Сбербанкка 172700913 расчетнай счекка 7433 солкуобай төлөнүллүбүт квитанцията.

Улуустааҕы ГАИ.

■

ЮРИСТ СҮБЭЛИИР, БЫҺААРАР...

Ыйытыы: Өскөтүн үлэһит тэрилтэҕэ үлэлии сылдьан проекпынан туһанан баран атын тэрилтэҕэ көстөбүнэ, урукку тэрилтэтэ проекпын төлөрү төлөппөрөр быраабыт дуо?

Эппит: РФ КЭоТ-ын 200 ыстатьыатыгар сөп түбэһиннэрэн, үлэһит кэлэр-барар айанын ороскуотун толоттоҕор толору быраастаах. Тэрилтэ проекпын төлөрү төлөппөрөр быраабы суох, тоҕо диэтэххэ, үлэҕэ ыларга туох да дуогабар оҥоһуллубатах. Дуогабар иккиэн көрүнүөх: болдьохтоох (болдьоҕо ыйыллыбыт), болдьоҕо суох (болдьоҕо ыйыллыбатах).

Е. М. МАКАРОВ.

БИЛЛЭРИИ

Улпотребсоюз бырабылыанньата ыйылыннарыллыбыт уонна баанньыкай хаһаайыстыбаларыттан тоҕо эппиттэр.

Туттарыллар эт сыната 1 кг (тыһ. солк.)

Ыынах этигэр	
I категорияҕа	19000
II категорияҕа	17000
Көтөхчө	10000
Сылгы этигэр	
I категорияҕа	14000
II категорияҕа	11000
Убаһа этигэр	20000
Сибининьэ этигэр	21000

Туттарыллыбыт ыынах этин 80 бырыһыанна утары харчынан, өйтөн ордута көҥөрүүнэн уонна бородуукталаан, оттон сибининьэ этигэр ахсыннары 1 күүгэр диэри утары харчынан 100 бырыһыан төлөнөр. Эти улпотребсоюз барыа маҕаһыыннара, хаалбаһы оҥорор сыаҕа туталлар.

Улпотребсоюз бырабылыанньата.

ТЭРИЛТЭЛЭР, УЧРЕЖДЕНИЕЛАР, ПРЕДПРИЯТИЕЛАР, АВТОРДАР УОННА ЧААҺЫНАЙ ДЬОН ИСТИИЛЭРИГЭР!

«Саха олох» редакционнай-издательскай холбоһук бэчээттэнэр бородуукпутуйаҕа сакаастары ылыы бы биллэрэр.

Эйиэхэ литературнай редакциялааһыны, техническай уонна уус-уран өттүнэн оҥорон биэриини, билиини таһымна полиграфическай өттүнэн оҥоруону хаччыйабыт.

Эйиги, бэйиги кумааҕыбытын, хордуоҥкабытын, переплеттуур матырыйаалбытын туһанан, маннык полиграфическай оҥоһуктарга сакаастары биэрэр ыыхтаахха:

—**быстрай бэчээттэммит бородуукпуйалар (визиткалар, ыгырыылар, рекламнай листоктар);**

—**книгэлэр, брошюралар;**

—**бланкалар;**

—**илиҥнэҕэ бэчээттэммит бородуукпуйалар (афишалар, буклеттар, плакаттар, халандаардар);**

—**эҕэрдэлээҥин папкалара, альбомнар, грамоталар, дипломнар уо. д. а.**

БИҺИГИ ӨҢӨБҮТҮНЭН ТУҺАНЫҢ!

«Саха олох» редакционнай-издательскай холбоһук.

АТЫЫЛЫЫБЫТ

1996 сылааҕы, сүүрэ сылдьар, үчүгэй туруктаах УАЗ-31512 автомашинаны. Сыната—капсэтиннэн. 21-332 тел. үлэ кэмигэр билсэргиҥэр.

x x x

1986 сыллааҕы, бортовой ЗИЛ-130 («Северянка») автомашинаны. Сыната чэпчэки. 21-007 тел. 7 чаастан кэлэн билсиҥ.

МАХТАНАБЫТ

Былырыын сайын дьиэбит умайбытыгар биһиэхэ күүс-көмө буолбут Сылан участковай балыыһатын коллективыгар, бу балыыһа кыдаабынай врачыгар Макарова Тамара Степановнаҕа уонна Сылан сельсоветын коллективыгар махталбытын тиэрдэбит.

Киниэхэ Өктөөп күнүнэн итиитик, истиҥник эҕэрдэлэн туран, күн сиригэр баар бары үчүгэйи, чэгиэн дорообуоны, үлэлэриэхтэрин эрдэттэн баҕарабыт.

Сылантан Ивановтар.

Күнду, таптыыр ийэбит, эбэбит, доруобуйа харыстабылын ветерана, хоту көҥөрүллүү кыттыылааҕа, Чурапчы сэлиэнньэтин олохтооҕо

ИГНАТЬЕВА Мария Егоровна

уһун ыарахан ыарыытан өлбүтүн, дириҥник курутуйан туран, аймахтарбытыгар, табаарыстарбытыгар, билэр дьоҥуттар иҥитиннэрэбит.

Уола, кыргыттара, кийиитэ, кутуөттэрэ, сиэннэрэ.

Кутурҕаннарын тиэрдэллэр:

—Кыыһыгар Дуняҕа, кутуөтүгэр Гошаҕа Чурапчытаааҕы расчетнай-кассовай кини коллектива.

АТЫЫЛЫЫБЫТ

Саха КамАЗ автомашина прицебин. 1996 с. ВАЗ-21213 («Нива») автомашинаны. Легковой УАЗ автомашина сапа кузовын. 21-182 тел. билиҥ.

Таптыыр кэргэнэм, аҕабыт, эйэбит, оройуон оллинилээх механизатора, үлэ ветерана, хоту көҥөрүллүү кыттыылааҕа, Хатылы нэйилиэгин олохтооҕо

ПРОКОПЬЕВ Василий Павлович

эмискэ ыарахан ыарыыттан өлбүтүн, дириҥник курутуйан туран, бары аймахтарыгар, үлэлиэхтиигэр, билэр дьоҥуттар иҥитиннэрэбит.

Кэргэнэ Маргарита Ивановна, уолаттара Иван, Ривас, кыына Рита, кутуөтэ Захар Петрович, убайа Поликарп Павлович.

Кутурҕаннарын тиэрдэллэр,

—Кэргэнигэр Маргарита Ивановнаҕа, оҕолоругар, кийиитигэр, кутуөтүгэр, сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар Хатылы нэйилиэгин дьаһалтата.

—Эмиэ киниэргэ эдьиийэ Соловьева Анна Павловна уонна кини оҕолоро, Харлампьевтар, Демьяновтар, Лыткиннар.

—Киниэргэ кырдьаҕас кутуөтэ Алексей Петрович, Дьячковскайдар, Винокуровтар, Сылаантан Поповтар, Яковлевтар, Дьокуускаантан Поссельскайдар, Поповтар, Тихонова дьиэ кэргэттэрэ.

—Киниэргэ урукку Субуруускай аатынан совхоз суоннара, комбайнера Василий Павлович өлбүтүнэн биирэ үлэлэзбит табаарыстара механизатордар Оноговов Гаврил Федотович, Быганов Семен Семенович, Литвинцев Семен Николаевич, Чиҥиҥаров Константин Васильевич, Попов Афанасий Давидович, Максимов Василий Васильевич.

—Биирэ төрөөбүт быраатыгар «Восток сельэлектросетьстрой» АО начальниктара Прокопьев Поликарп Павловичка улуустааҕы тыа хаһаайыстыбатын управлениета.

—Уолугар Прокопьев Иван Васильевичка Хатылы бурдук хаһаайыстыбатыгар үлэлиир коллектива.

—Күндүтүк саныыр, өр сылларга биирэ өйөһөн-өйдөһөн олорбут чугас табаарыстара, уоайдара, быраата Василий Павлович өлбүтүнэн кэргэнигэр Маргарита Ивановнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, биирэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар Дьокуускайтан Козлова, Готовцевтар, Хатылыттан Беляевтар, Одьулуунтан Догдонова, Улахан Күөлтэн Макаровтар дьиэ кэргэттэрэ.

—Кэргэнигэр Маргарита Ивановнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр аймахтара Таатттаан Варламовтар, Дьокуускайтан, Чурапчыттан Массаевтар, Провольсвтар, Чиҥиҥнаровтар, Синцевтар, Доҕоруулуурдар, Хатылыттан Кривошапкиннар.

—Кыыһыгар Маргарита Васильевнаҕа биирэ үөскээбит, Хатылы орто оскуолатын 1988 с. биирэ үөрэнэн бүтэрбит дьоҥолэрэ, доҕотторо.

Чурапчы сэлиэнньэтин бочуоттаах гражданата, үлэ ветерана, Чурапчы улууһун баскыы улуйаанын торуттэспит, 25 сыл устата «Мичил» уйуйаанна поварынан үлэлээбит күнду эдьиийбит, ийэ курдук саныыр кийиитэ, балтыбыт

ПРОКОПЬЕВА Зоя Ефимовна

сэтиннэ 9 күнүгэр ыарахан ыарыыттан биирэ кэккэбититтэн олох туораабытын, дириҥник курутуйан туран, аймахтарыгар, табаарыстарыгар, билэр дьоҥуттар иҥитиннэрэбит.

Дьокуускайтан эдьиийэ Парасковья Ефимовна Дьячковская, балтылара, быраатара, Сангаартан, Дьокуускайтан, Чурапчыттан Прокопьевтар, Поповтар.

Кутурҕаннарын тиэрдэллэр:

—Эдьиийигэр Парасковья Ефимовнаҕа, быраатарыгар, балыстарыгар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр Чурапчыттан Заболоцкайдар, Трофимовтар, Винокуровтар, Дириҥтэн Гурьевтар, Үөһэ Бүлүүттэн Кудашовтар.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 28 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-392, отделы—21-265, общий—21-505.

Учредители (соучредители) газеты: Редакция, Администрация улуса, Национальная издательско-полиграфическая компания «Сахаполиграфиздат». Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты: 54907. Объем—1 усл. п. лист, на 4-х страницах.

Чурапчинская улусная типография. Национальной издательско-полиграфической компании «Сахаполиграфиздат». ЗАКАЗ № 126. г. Чурапча, ул. Карла Маркса 26 «а». Подписано в печать 10. 11. 97 г. Тираж 1900

Автор суругар этиллэр санаа редакция позициятыгар малдьаҕы сөп түбэтэр буолбатах. Сурукка ыйыллар чахчылар жоодьуктаахтарыгар эшиэнньэлэр автор туос бэйэтэ сутэр.